

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. В.В. ДОКУЧАЄВА**

Кафедра мовних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Р.М. Шелудько

« ____ » _____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«УКРАЇНСЬКА МОВА»

(для іноземних здобувачів)

Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма	051 «Економіка»
Факультет	менеджменту і економіки

Харків – 2020

Робоча програма «Українська мова» (для іноземних здобувачів) для здобувачів другого (магістерського) рівня підготовки галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка».

“ 26 ” серпня, 2020 р. 11 с.

Розробники: Т. М. Князь, доцент кафедри мовних дисциплін, кандидат філологічних наук, доцент.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри мовних дисциплін
Протокол від “ 26 ” серпня 2020 року № 1 .

Завідувач кафедри мовних дисциплін _____ Л. В. Герман
“ _____ ” _____ 2020 р.

Схвалено методичною комісією факультету менеджменту і економіки.
Протокол від “ _____ ” _____ 2020 р. № _____

Голова _____ Ю.Л. Філімонов
(підпис) (ініціали та прізвище)

© Князь Т.М., 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Обов’язкова	
	Спеціальність 051 «Економіка»		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		перший	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 60		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 4	Освітній рівень підготовки: другий (магістерський)	Лекції	
		-	-
		Практичні	
		28 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		32	
		Індивідуальне завдання:	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Українська мова» (для іноземних здобувачів) (мова навчання – англійська) є формування навичок практичного володіння українською мовою в необхідному обсязі для письмового та усного спілкування у навчально-науковій та професійній сферах; формування теоретичних знань і практичних навичок про особливості усної та писемної форм наукового стилю; виробити знання й уміння здійснювати ознайомлювальне, переглядове читання текстів соціально-культурної, фахової тематики; забезпечити засвоєння особливостей лексико-граматичної системи української мови, а також системи синтаксичних засобів вираження основних типів суб'єктно-предикатних відношень; формування високого рівня комунікативної культури.

Реалізація мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- опанування особливостями граматичної системи української мови, а також системи синтаксичних засобів вираження основних типів суб'єктно-предикатних відношень у простому реченні;
- засвоєння мовних і мовленнєвих знань, формування вмінь і навичок комунікативно доцільно користуватися засобами мови в процесі спілкування;
- формування умінь і навичок самостійної навчальної діяльності, умінь удосконалювати когнітивно-операційний компонент мовленнєвої діяльності як засіб усебічного розвитку особистості;
- виховання поваги до українського народу, української культури.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Українська мова» іноземні здобувачі повинні **знати**:

- граматичну систему сучасної української літературної мови;
- синтаксичні засоби вираження основних типів суб'єктно-предикатних відношень у простому реченні;
- ознайомлювальне, переглядове й переглядово-ознайомлювальне читання текстів різної тематики.

уміти:

використовувати різні види *читання* залежно від поставлених цілей; зрозуміти тему тексту, його основну ідею; засвоїти як основну, так і додаткову інформацію, що міститься в тексті, з достатньою повнотою, глибиною й точністю; інтерпретувати інформацію, викладену в тексті, висновки та оцінки автора;

у *писемному мовленні* – відтворювати прочитаний або прослуханий текст навчально-професійної та соціально-культурної тематики, дотримуючись послідовності викладу, користуючись адекватними мовними засобами й правилами структурного, лексико-граматичного й пунктуаційного оформлення.

в *усному мовленні* – самостійно складати зв'язні, логічні висловлювання відповідно до запропонованої теми; складати монологічне висловлювання: повідомлення, розповідь, опис, а також тексти змішаного типу з елементами роздуму; розуміти зміст висловлювань співрозмовника в певних ситуаціях;

адекватно реагувати на репліки співрозмовника; починати, вести і закінчувати діалог у різних мовних ситуаціях із різноманітними цілями.

Вивчення дисципліни «Українська мова» (для іноземних здобувачів) має на меті формування низки *компетентностей*.

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні задачі і проблеми при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання.

Загальні компетентності:

- здатність збирати та обробляти інформацію;
- здатність до ефективної комунікативної діяльності;
- здатність працювати в міжнародному середовищі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Граматика української мови.

Тема 1. Основи граматики української мови.

Основи фонетики і графіки української мови. Категорія істоти – неістоти. Структура простого речення. Структура питального речення з питальним словом *хто, що*. Рід іменників. Число іменників, рід і число прикметників.

Тема 2. Вираження предиката. Вираження дії.

Способи вираження предиката. Дієслова I, II дієвідміни. Доконаний, недоконаний вид дієслова.

Тема 3. Вираження суб'єкта, об'єкта дії. Знахідний відмінок.

Способи вираження суб'єкта. Іменники знахідного відмінка. Вираження об'єкта дії.

Тема 4. Вираження місця дії, часу дії. Місцевий, родовий відмінки.

Іменники місцевого відмінка. Заперечні займенники у родовому відмінку. Родовий відмінок іменників у значенні приналежності (*підручник з економіки*).

Тема 5. Вираження суб'єкта, об'єкта, знаряддя дії. Давальний, орудний відмінки.

Орудний, давальний відмінки іменників, прикметників. Вираження адресата дії. Вираження сумісності дії, професії особи.

Змістовий модуль 2. Науковий стиль мови: визначення, класифікація предмета.

Тема 1. Науковий стиль мови: визначення предмета

Що (Н.в.) – це що (Н.в.) *Економіка – це наука;*

чим (як) (О.в.) називається що (Н.в.)

що (Н.в.) називається чим (як) (О.в.);

чим (як) (О.в.) називають що (Зн.в.)

Тема 2. Науковий стиль мови: класифікація предметів

Що (Н.в.) поділяється на що (З.в.);

що (Зн.в.) поділяють (можна поділити) на що (Зн.в.)

Тема 3. Науковий стиль: склад предмета.

Що (Н.в.) складається з чого (Р.в.)

4. Структура навчальної дисципліни

Номер і назви тем	денна форма					
		у тому числі				
	Усього	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Індивідуал.	Самостійн а робота
Змістовий модуль 1. Граматика української мови.						
1. Основи граматики української мови	6		4			2
2. Вираження предиката. Вираження дії.	6		2			4
3. Вираження суб'єкта, об'єкта дії. Знахідний відмінок.	4		2			2
4. Вираження місця дії, часу дії. Місцевий, родовий відмінки.	8		4			4
5. Вираження суб'єкта, об'єкта, знаряддя дії. Давальний, орудний відмінки.	8		4			4
Разом за змістовим модулем 1	32		16			16
Змістовий модуль 2. Науковий стиль мови: визначення, класифікація предмета.						
1. Науковий стиль мови: визначення предмета	12		4			4
2 . Науковий стиль мови: класифікація предметів	8		4			4
3. Науковий стиль мови: склад предмета	8		4			4
Разом за змістовим модулем 2	28		12			16
Усього	60		28			32

6. Практичні заняття

№ теми	Зміст	К-сть год
1	Основи граматики української мови.	2
2	Вираження предиката. Вираження дії.	4
3	Вираження суб'єкта, об'єкта дії. Знахідний відмінок.	2
4	Вираження місця дії, часу дії. Місцевий, родовий відмінки.	4
5	Вираження суб'єкта, об'єкта, знаряддя дії. Давальний, орудний відмінки.	4
6	Науковий стиль мови: визначення предмета <i>що (Н.в.) називається чим (як) (О.в.);</i> <i>чим (як) (О.в.) називають що (Зн.в.)</i>	4
7	Науковий стиль мови: класифікація предметів <i>Що (Н.в.) поділяється на що (З.в.);</i> <i>що (Зн.в.) поділяють (можна поділити) на що (Зн.в.)</i>	4
8	Науковий стиль: склад предмета. <i>Що (Н.в.) складається з чого (Р.в.)</i>	4
	Усього	28

7. Семінарські завдання не передбачені

8. Самостійна робота здобувача

Самостійна робота здобувача докторського (магістерського) рівня вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи за цільовим призначенням:

1. Читання текстів професійного та соціально-культурного спрямування з виконанням дотекстових і післятекстових завдань, перегляд відеофільмів мовою навчання.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до написання контрольних робіт.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: складання діалогів, повідомлень на визначену тему з використанням різних джерел.

№ теми	Зміст	К-сть год
1	Основи граматики української мови.	4
2	Вираження предиката. Вираження дії.	2
3	Вираження суб'єкта, об'єкта дії. Знахідний відмінок.	2
4	Вираження місця дії, часу дії. Місцевий, родовий відмінки.	4
5	Вираження суб'єкта, об'єкта, знаряддя дії. Давальний, орудний відмінки.	4
7	Науковий стиль мови: визначення предмета <i>що (Н.в.) називається чим (як) (О.в.);</i> <i>чим (як) (О.в.) називають що (Зн.в.)</i>	4
8	Науковий стиль мови: класифікація предметів <i>Що (Н.в.) поділяється на що (З.в.);</i> <i>що (Зн.в.) поділяють (можна поділити) на що (Зн.в.)</i>	4
9	Науковий стиль: склад предмета. <i>Що (Н.в.) складається з чого (Р.в.)</i>	4
	Усього	32

9. Індивідуальні завдання не передбачені

10. Методи навчання

Основоположними є **словені** (діалог, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (виконання граматичних вправ і завдань), метод рольової гри. Їхнє використання визначається загальнометодичними принципами поетапного подання матеріалу, з підвищенням складності, свідомості навчання, поетапного систематизування вивченого матеріалу.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування.

Підсумковий контроль – залік, оцінку за який виставляють за результатами змістових модулів.

12. Розподіл балів, що отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	100
10	10	10	10	10	20	20	10	

Критерії та шкала оцінювання знань і вмінь здобувачів

Оцінка **"відмінно"** – **90-100 балів** – виставляється здобувачу, який при відповіді на запитання показав усебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, правильно та повністю виконав поставлене завдання, уміє грамотно інтерпретувати одержані результати, продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання.

Оцінка **"добре"** – **75-89 балів** – виставляється здобувачу, якщо при відповіді на запитання він виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, правильно виконав поставлене завдання, показав володіння практичними вміннями та навичками, але припустився окремих несуттєвих помилок, які не мають принципового значення.

Оцінка **"задовільно"** – **60-74 балів** – виставляється, якщо при відповіді на запитання здобувач вияв повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що здобувач для подальшого навчання і роботи, але при цьому окремими вміннями та навичками володів невпевнено, припустився незначних помилок, демонстрував здатність упоратися з виконання завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

Оцінка **"незадовільно"** – **35-59 балів** – виставляється, якщо при відповіді на запитання здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки.

Оцінка **"незадовільно"** – **0-34 балів** виставляється здобувачу, який практично не виконав в установлені терміни завдання, передбачені для виконання на практичних заняттях і самостійної роботи, має значну кількість пропусків занять, не володіє теоретичним матеріалом змістового модуля (теми), необхідна значна додаткова робота (повторне вивчення програмного матеріалу).

Здобувач допускається до складання наступного змістового модуля, якщо отримав позитивну оцінку за попередній модуль.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
66 – 74	D	задовільно	
60 – 65	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Князь Т. М., Петрова Т. О. Українська мова (для іноземних здобувачів). навч. посібник. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 152 с.
2. Князь Т.М. Українська мова для іноземних студентів. Вступний курс: навч. посібник. Харків, 2014. 116 с.
3. Петрова Т.О. Українська мова для іноземних студентів: практикум; Харк. нац. аграр. ун-т им. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2013. 131 с.
4. Підгородецька І.Ю., Тихоненко О.В. Українська мова: навч. посібник [для інозем. студентів]; Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків: ФОП Бровін О.В., 2018. 140 с.

14. Рекомендована література

Основна

5. Антонів О., Паучок Л. Українська мова для іноземців: Модульний курс В1–В2, Київ: Фірма „Інкос”, 2012. 272 с.
6. Луценко В. І. Українська мова для іноземних студентів [Електронний ресурс] навч. посібник у 4-х т. Дніпро: НГУ, 2017. 84 с. Режим доступу: <http://tst.nmu.org.ua>.
7. Лисенко Н.О., Кривко Р.М., Світлична Є.І., Цапко Т.П. Українська мова для іноземних студентів: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 240 с.

Додаткова

8. Вінницька В. М., Плющ Н. П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців: підруч. Київ: ВПЦ “Київський університет”, 2003. 379 с.

9. Костомарова-Братушенко Т. Д. Українська мова для іноземців: навч. посібник. Одеса: Астропринт, 2000. 728 с.

15. Інформаційні ресурси

<http://gigadict.com/top04U.htm>

http://www.morphology.dp.ua/_dict/

<http://www.slovnyk.net/>

<http://translate.meta.ua/>

<http://lingvo.com.ua/doc.shtml?gr=8>

<http://lingvo.com.ua/dictionary/ukr/>

<http://uktdic.appspot.com/>